

LLICENCIATURA DE PERIODISME

Curs: 1998-1999

SISTEMES POLITICS COMPARATS

Codi: 20749

Nombre de crèdits: 5

2on. Semestre

Professors: Dr. Josep María Sanahuja Bonfill (grup 01)

Dra. Ana Sofia Cardenal (grup 51)

OBJECTIUS

L'assignatura té com a objectiu l'estudi dels diversos sistemes polítics del món actual. Des d'aquesta perspectiva la matèria és d'una amplitud extraordinària i excedeix, de llarg, les possibilitats d'un curs acadèmic quadrimestral. El programa que es presenta té un caràcter obert i no pretén un anàlisi exhaustiu dels sistemes polítics sinó oferir una visió global i comparativa dels mateixos. S'han escollit tres dels principals models de les democràcies pluralistes occidentals: la Monarquia parlamentària britànica, el model presidencialista i federal dels Estats Units i el model semi-presidencialista francès. Per a cadascun d'aquests dos models es seguirà un mateix ordre explicatiu i d'anàlisi: una breu introducció sobre l'evolució política i constitucional, l'anàlisi de les institucions polítiques més importants i l'estudi de la vida política actual, d'especial interès per als professionals del periodisme. Pel que fa al tercer tema (Amèrica Llatina) no s'analitzarà cap règim concret sinó les característiques generals i comunes d'aquesta àrea, amb especial incidència en l'actual problemàtica social i política d'aquesta regió del món.

TEMARI

TEMA 1.- ELS SISTEMES POLITICS. Conceptualització i tipologies. Democràcies i dictadures. Regims parlamentaris, presidencialistes i semipresidencialistes.

TEMA 2.- LA MONARQUIA PARLAMENTARIA BRITÀNICA. Les grans etapes de la història política i constitucional britànica. El sistema constitucional britànic. Les Institucions Polítiques: la Corona; el Parlament; el Gabinet i el Primer Ministre. Partits polítics, eleccions i vida política.

TEMA 3.- EL SISTEMA PRESIDENCIALISTA I FEDERAL DELS ESTATS UNITS. La Revolució nord-americana i la Constitució de 1789. Les grans etapes de la història política i constitucional. Les Institucions Polítiques nord-americanes: El poder executiu el President; El poder legislatiu: el Congrés; El sistema judicial. La distribució territorial del poder: l'Estat Federal. Els partits polítics nord-americans, eleccions i vida política.

TEMA 4.- EL SISTEMA SEMIPRESIDENCIALISTA I PARLAMENTARI FRANCÈS. Continuitat i canvi en la història política francesa. La Constitució de la IV República. Les Institucions Polítiques: el poder executiu: el President de la República i el Govern; El poder legislatiu: L'Assemblea Nacional i el Senat. Sistema de partits polítics, eleccions i vida política.

TEMA 5.- ELS SISTEMES POLÍTICS D'AMÉRICA LLATINA. El llegat històric. Oligarquies, caciquismes i cabdillismes. L'impacte del liberalisme. Els règims populistes. Violència, revolució i militarisme. Les transicions a la democràcia a la dècada de 1990. Problemes actuals de la consolidació democràtica. Els actors polítics. Introducció a les institucions polítiques comparades.

BIBLIOGRAFIA

No existeix cap manual o tractat que cobreixi la totalitat de la matèria. Molts manuals o tractats de dret constitucional, institucions polítiques i règims polítics són útils pel seguiment de l'assignatura i la realització del treball, encara que la major part d'ells sols fan referència als sistemes polítics de les democràcies pluralistes d'Europa i Nordamèrica. Destaquen, entre altres, les següents obres de caràcter general:

LUCAS MURILLO, P.: **Sistemas políticos contemporaneos**. Barcelona, Teide, (diverses edicions actualitzades)

JIMENEZ DE PARGA, M: **Los regímenes políticos contemporáneos**. Madrid. Tecnos (diverses edicions actualitzades)

FERRANDO BADIA, J: **Regímenes políticos actuales**. Madrid. Tecnos, 1985.

MENY, Y: **Politique comparée. Les democraties**. Paris. Mont-cherestien, 1988.

BEYME, K. von: **Los Partidos Políticos en las Democracias Occidentales**. Madrid. C.I.S., 1986.

NOHLEN, D: **Sistemas electorales del mundo**. Madrid. C.E.C., 1981.

COLOMER, J.Mª (dir.): **La Política en Europa**. Barcelona. Ariel, 1995.

Per al tema 3 (Amèrica Llatina):

ALCANTARA, M: **Sistemas Políticos de América Latina**. (2 vol.). Madrid. Tecnos, 1989-90.

GALEANO, E.: **Las venas abiertas de América Latina**. Madrid, Siglo XXI, 1996

LAMBERT, J.; GANDOLFI, A: **Le systeme politique d'Amerique Latine**. Paris. P.U.F., 1987.

MALAMUD, C: **América Latina, siglo XX. La busqueda de la democracia**. Madrid. Síntesis, 1992.

ROUQUIE, A: **Extremo occidente. Introducción a América Latina**. Buenos Aires. Emece, 1990.

TOURAINÉ, A: **América Latina. Política y Sociedad**. Madrid. Espasa Calpe, 1989.

Els alumnes han d'estar familiaritzats amb alguns dels reculls constitucionals, com ara:

DARANAS, M: **Constituciones Europeas**. Madrid. Editora Nacional, 1979.

ESTEBAN, J. de: **Constituciones españolas y extranjeras**. (2 vol.). Madrid. Taurus, 1979.

LOPEZ GUERRA, L.; AGUIAR DE LUQUE, L: **Las constituciones de Iberoamérica**. Madrid. C.E.C., 1992.

També són útils, tant pel seguiment de la l'evolució política i de la problemàtica dels diversos països estudiats com per a la realització del treball de curs, la lectura de revistes com **Le Monde Diplomatique**, **Time**, **Le Nouvel Observateur**, **The Economist** entre d'altres. Per a la realització del treball són útils els anuaris d'enciclopèdies de qualitat com per exemple la **Britànica**, l'**Universalis** o l'**Espasa Calpe**, així com reculls documentals entre els que destaquen:

KRIEGER, J: **The Oxford Companion to Politics of the World**. New York. Oxford University Press, 1993.

AA.VV.: **El Estado del Mundo**. Madrid. Akal (hi han edicions anuals actualitzades d'aquesta útil obra que recopila la vida política de tots els països del món).

Keesing's Contemporary Archives (publicació quinzenal amb índexs trimestrals i anuals molt complets on hi trobareu dades referents a resultats electorals, crisis i canvis de govern, política exterior i interior, etc., de tots els països del món i organitzacions internacionals).

Totes aquestes publicacions es troben a la Biblioteca de Ciències Socials i a la de la Facultat de Ciències de la Comunicació, o a l'Hemeroteca de la mateixa facultat.

AVALUACIO

L'alumne podrà escollir entre presentar-se a l'examen final de la matèria continguda al programa o fer un treball sobre un aspecte concret d'un sistema polític, o d'un anàlisi comparatiu entre dos o més sistemes polítics. Els alumnes que escollin la segona modalitat tindran que comunicar el tema escollit al professor i rebre el vist-i-plau (data màxima per comunicar-ho i rebre el vist-i-plau, abans de finals de març). L'extensió del treball, sense contar els annexes documentals, serà de 30 a 40 pàgines, format DIN-A-4 a doble espai (30 línies per pàgina), i la data màxima de presentació serà l'últim dia de classe. Altres consideracions més concretes sobre l'estructura i el contingut del treball seran expressades a classe. L'assessorament i demés consultes sobre la realització del treball seran ateses a les hores de tutories.